

Sygn. akt III Ca 533/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Roman Troll

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2022 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej (...) w R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 8 kwietnia 2021 r., sygn. akt I C 2506/20

1) **oddala apelację,**

2) **zasądza od pozwanej na rzecz powódki 120 zł (sto dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Roman Troll

Sygn. akt III Ca 533/21

UZASADNIENIE

Powódka J. J. domagała się zasądzenia od pozwanej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...) w R. 415,08 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 20 października 2017 r. oraz zasądzenia zwrotu kosztów postępowania, a to z tytułu proporcjonalnego zwrotu kosztów kredytu.

Pozwana wniosła o umorzenie postępowania w zakresie należności głównej i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie oraz obciążenie powódki kosztami procesu.

Pismem z 8 lutego 2021 r. powódka dokonała częściowego cofnięcia pozwu co do należności głównej wobec wpłaty pozwanej.

Wyrokiem z 8 kwietnia 2021 r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zasądził od pozwanej na rzecz powódki odsetki ustawowe za opóźnienie od 415,08 zł od 20 października 2017 r. do 25 listopada 2020 r. (pkt 1.), umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (pkt 2.) i zasądził od pozwanej na rzecz powódki 137 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 3.).

Rozstrzygnięcie zapadło przy ustaleniu, że 16 maja 2017 r. pomiędzy W. R. a pozwaną została zawarta umowa pożyczki (kredytu konsumenckiego) na okres od 16 maja 2017 r. do 7 maja 2022 r., została ona spłacona 4 października 2017 r. w całości. 26 marca 2020 r. pomiędzy W. R. a powódką została zawarta umowa cesji wierzytelności przysługującej cedentowi względem pozwanej, a wynikającej z tytułu zwrotu części prowizji, odpowiadającej skróconemu okresowi

czasu obowiązywania umowy pożyczki. Pismem z 6 kwietnia 2020 r. powódka wezwała pozwaną do proporcjonalnego zwrotu wszelkich kosztów poniesionych w trakcie trwania umowy wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 4 października 2017 r. z uwagi na wcześniejszą spłatę pożyczki przez W. R., dołączyła do niego oświadczenie pożyczkobiorcy o zwolnieniu z tajemnicy bankowej oraz podpisane przez W. R. zawiadomienie o przelewie wierzytelności na rzecz powódki; pismo zostało doręczone pozwanej 8 kwietnia 2020 r., a w odpowiedzi pozwana wskazała, że do wezwania nie dołączono umowy cesji, zaś merytoryczna odpowiedź zostanie udzielona po przedłożeniu tego dokumentu. Pismem z 6 lipca 2020 r. powódka wzywała pozwaną do zapłaty 2727,26 zł w terminie do 20 lipca 2020 r., na którą składały się należność główna (2292,27 zł) oraz wyliczone na dzień wysłania pisma odsetki (434,99 zł)

i wskazała, że żądanie zapłaty skierowane jest w związku z nieuregulowaniem należności

z tytułu proporcjonalnego zwrotu kosztów kredytu konsumenckiego; pismo zostało doręczone pozwanej 10 lipca 2020 r. Pozwana ponownie wskazała, że do wezwania nie dołączono umowy cesji, a merytoryczna odpowiedź zostanie udzielona po przedłożeniu tego dokumentu. 25 listopada 2020 r. pozwana przelewała na rachunek bankowy powódki kwotę 415,08 zł.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości; wskazał, że w toku postępowania strona pozwana dokonała zapłaty na rzecz powódki należności głównej, to jest 415,08 zł, wobec czego powódka cofnęła pozew w tej części, a więc należało umorzyć postępowanie w tym zakresie.

Sąd Rejonowy przywołał regulacje art. 49 ust. 1 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim oraz art. 52 tej ustawy i wskazał, że wcześniejsza spłata kredytu konsumenckiego nastąpiła 4 października 2017 r. i od tego dnia rozpoczął się bieg 14-dniowego terminu do rozliczenia należności wynikających z przedmiotowej umowy; żądanie zasądzenia odsetek od 20 października 2017 r. uwzględnił mając na uwadze także art. 481 § 1 k.c. O kosztach postępowania orzekł zaś na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i art. 98 § 1¹ k.p.c.

Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do zastosowania w sprawie art. 101 k.p.c. gdyż

w jego ocenie powódka, kierując wezwaniem do zapłaty, przedstawiła stronie pozwanej wystarczające dokumenty, z których wynikała jej legitymacja do dochodzenia tego roszczenia.

Apelację od wyroku, w zakresie odsetek i kosztów procesu, wniosła pozwana, zarzucając mu naruszenie art. 481 k.c. poprzez niewłaściwą interpretację i przyjęcie, że odsetki od należności głównej należą się powódce od 20 października 2017 r., a także art. 52 ustawy o kredycie konsumenckim przez błędną interpretację i przyjęcie, że odsetki są należne od daty wcześniejszej spłaty kredytu. Zarzuciła także niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w postaci pominięcia faktu, że pozwana uznała powództwo co do należności głównej przy pierwszej czynności i dokonała zapłaty 415,08 zł. Ponadto pozwana zarzuciła naruszenie art. 101 k.p.c. przez jego niezastosowanie pomimo spełnienia wszystkich przesłanek zawartych w tej regulacji.

Przy tak postawionych zarzutach wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w części odsetkowej i obciążenie powódki kosztami procesu za obie instancje, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz jej rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy rozpoznawał sprawę w postępowaniu uproszczonym, gdyż dotyczy żądania zasądzenia świadczenia, które nie przekracza 20000 zł (art. 505¹ § 1 k.p.c.).

Orzeczenie zostało wydane na posiedzeniu niejawnym, gdyż żadna ze stron (w apelacji oraz w odpowiedzi na apelację) nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy, a samo jej przeprowadzenie nie było konieczne dla rozpoznania sprawy (art. 374 k.p.c.)

Ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego są prawidłowe i nie wymagały uzupełnienia, nie były też kwestionowane przez apelującą. Ustalenia te stanowiły zatem podstawę do oceny zgłoszonych w apelacji zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Zgodnie z art. 52 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 246) kredytodawca jest zobowiązany do rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty kredytu w całości. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki jest uznawana za umowę o kredyt konsumencki (por. art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy).

Apelująca zarzuca naruszenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki z uwagi na zawarcie w ustawie o kredycie konsumenckim regulacji art. 52, który to nakłada obowiązek rozliczenia całkowitej przedterminowej spłaty kredytu w terminie 14 dni, a więc wskazuje, kiedy należność z tytułu całkowitej przedterminowej spłaty kredytu jest wymagalna dla konsumenta. Regulacje dyrektywy w żaden sposób nie wskazują terminu wymagalności, natomiast motyw jedenasty jej preambuły wskazuje, że aspekty, które nie są zharmonizowane pozostają do swobodnego uregulowania państw członkowskich, podobnie stanowi art. 22 ust. 1 dyrektywy. Jednocześnie motyw ósmy dyrektywy wskazuje na konieczność zapewnienia zaufania konsumentów, dlatego rynek powinien oferować wystarczający poziom ich ochrony. Z tego wniosek, że uregulowanie terminów wymagalności roszczenia nie pozostaje w sprzeczności z dyrektywą, albowiem ten termin nie był nią ustalony, a jako taki nie podlega harmonizacji (por. M. Grochowski [w:] Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz, pod red. Konrada Osajdy, 2019 r., komentarz do art. 52).

Rzeczywiście w literaturze wskazuje się na ewentualne wątpliwości co do regulacji art. 52 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim pod kątem harmonizacji, ale jednocześnie ci sami autorzy wskazują, że przepis ten wprowadza jedynie termin spełnienia świadczenia przez kredytodawcę. Takiego terminu spełnienia świadczenia w dyrektywie brak, trudno więc mówić o harmonizacji w tym zakresie. W literaturze wskazuje się też, że jest to regulacja wpisująca się w przyjęty system ochrony praw konsumenta (por. Z. Ofiarski [w:] Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz, Warszawa 2014 r., komentarz do art. 52.).

Dodać należy, że w umowie zawartej pomiędzy stronami także zastrzeżono taki termin (por. pkt 27. in fine umowy pożyczki z 16 maja 2017 r., k. 15), strony więc same uregulowały w takiż sam sposób termin wymagalności świadczenia – w zgodzie z regulacją art. 52 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

W ocenie skarżącej ponadto wskazany 14 dniowy termin na rozliczenie z konsumentem kredytu odnosi się wyłącznie do sytuacji, w której konsument spłacając kredyt zażądał zwrotu opłat i prowizji (złożył stosowny wniosek). Rozumowanie takie, w związku z powyższymi uwagami, należy jednak uznać za niezasadne.

W ocenie Sądu Okręgowego art. 52 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim jest regulacją szczególną. Przepis ten określa termin wymagalności wierzytelności z tytułu rozliczenia z konsumentem kredytu, w rozpoznawanej sprawie jest to wcześniejsza całkowita spłata pożyczki. Dotyczy on wyłącznie przypadku, gdy kredyt został spłacony przez konsumenta w całości. Po upływie tego terminu roszczenie konsumenta jest wymagalne, natomiast kredytodawca pozostaje w opóźnieniu w wykonaniu zobowiązania. Zgodnie z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W sprawie ma zatem znaczenie, kiedy doszło do spłaty kredytu w całości. Od tej daty zaczyna biec 14 dniowy termin do rozliczenia z konsumentem kredytu. Pożyczkobiorca spłacił zobowiązanie w całości 4 października 2017 r., zatem

termin na dokonanie rozliczenia kredytu upłynął pozwanej 19 października 2017 r., a od 20 października 2017 r. roszczenie o zapłatę należności z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego stało się wymagalne i od tej daty powódka może domagać się odsetek zgodnie z art. 481 § 1 k.c.

Sąd Odwoławczy podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę o braku podstaw do zastosowania art. 101 k.p.c., gdyż przed wniesieniem pozwu powódka przedstawiła stronie pozwanej wystarczające dokumenty, z których wynikała jej legitymacja do dochodzenia roszczenia. Ponadto, choć żądanie pozwu w zakresie należności głównej zostało przez pozwaną uznane, to w zakresie odsetek pozwana konsekwentnie powództwo kwestionowała i tym samym całości żądania nie uznała, a to pomimo regulacji umownych w tym zakresie, których strona w ogóle nie zauważa.

Zastosowana przez Sąd Rejonowy regulacja prawna jest prawidłowa.

Dlatego też zarzuty apelacji są bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 505¹⁰ § 1 k.p.c., apelację jako bezzasadną oddalono.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265) oraz § 10 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia., gdyż pozwana sprawę przegrała. Odsetki od tych kosztów należne są z mocy ustawy na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c., dlatego też nie było konieczności zamieszczenia rozstrzygnięcia w tym zakresie w sentencji (por. M. Manowska [w:] A. Adamczuk, P. Pruś, M. Radwan, M. Sieńko, E. Stefańska, M. Manowska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1-477(16), wyd. IV, Warszawa 2021, t. 12. do art. 98; S. Hajnrych [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian. Tom I i II, red. T. Zembruski, Warszawa 2020, t. 7. do art. 98.).

SSO Roman Troll